

Procjenjivanje i ocjenjivanje postignuća učenika, nastavnika i škola**Radni materijal 15: Uključivanje raznih interesnih skupina u vrednovanje odgoja i obrazovanja za demokratsko građanstvo i ljudska prava u školama**

Kada škola odluči provesti samovrednovanje, neophodna je dobra organizacija. U idealnom slučaju trebala bi postojati jedna osoba odgovorna za upravljanje i nadgledanje cijelog procesa. U mnogim slučajevima ta uloga pripada ravnatelju škole ili nekoj drugoj osobi kojoj je jasno namijenjen taj zadatak. Odgovorna osoba treba biti svjesna da usmjeravanje tog procesa zahtijeva visoku razinu suradnje i podrške, više nego čvrsto i odlučno vodstvo. Kao što je istaknuto u smjernicama za samovrednovanje škola (Radni materijal 14), proces samovrednovanja ne bi smjeli otežavati nastavnici ili učenici u svrhu iskazivanja moći ili kontrole.

Slijedom toga valja primijeniti pristup kojeg odlikuje sudjelovanje i suradnja (Vijeće Europe, *Demokratsko upravljanje školama*, 2005., str. 74).

Sljedeće preporuke rezimiraju najbitnije činjenice kod uključivanja raznih interesnih skupina.

Uspostavljanje evaluacijskog tima

Evaluacijski tim sačinjava sedam do devet osoba. Može uključivati ravnatelja škole, jednog ili dva nastavnika, jednog ili dva predstavnika učenika, školskog savjetnika (u nekim zemljama to je pedagog ili školski psiholog), jednog roditelja, jednog predstavnika lokalne zajednice (ili predstavnika NVO-a) te jednog predstavnika iz istraživačkog instituta ili ustanove za stručno usavršavanje nastavnika.

Zadaci evaluacijskog tima su sljedeći (isto, str. 75):

- pripremiti evaluacijske alate;
- omogućiti trening školskog osoblja za evaluacijske tehnike i uporabu evaluacijskih instrumenata u odgoju i obrazovanju za demokratsko građanstvo i ljudska prava;
- pružiti informacije i savjetovanje evaluatorima i interesnim skupinama tijekom cijelog procesa;
- pratiti implementaciju evaluacijskih alata;
- analizirati i interpretirati rezultate u suradnji i dogovoru sa širokim rasponom interesnih skupina i vanjskih stručnjaka;
- pripremiti različite oblike izvještaja za različite interesne skupine;
- primati i analizirati komentare i prijedloge interesnih skupina nakon njihove revizije izvještaja.

Važna napomena: općenito govoreći, mišljenja različitih interesnih skupina valja prihvati i usporedivati (primjerice, pomoću usporednih upitnika). No, u ovom su kontekstu presudni stavovi učenika u odnosu na stjecanje kompetencija kroz demokratsko građanstvo i ljudska prava kao što su samopromišljanje, kritičko razmišljanje, odgovornost za napredak i promjenu (isto, str. 77). Evaluacijski tim treba osobito uzeti u obzir fenomen “politički korektnih” odgovora učenika u kontekstu poučavanja i škole. To se u određenoj mjeri može umanjiti jasnim definiranjem korištenih metoda (intervjui vršnjaka, vrlo otvoreni upitnici, anonimnost, povjerljivost, itd.).